

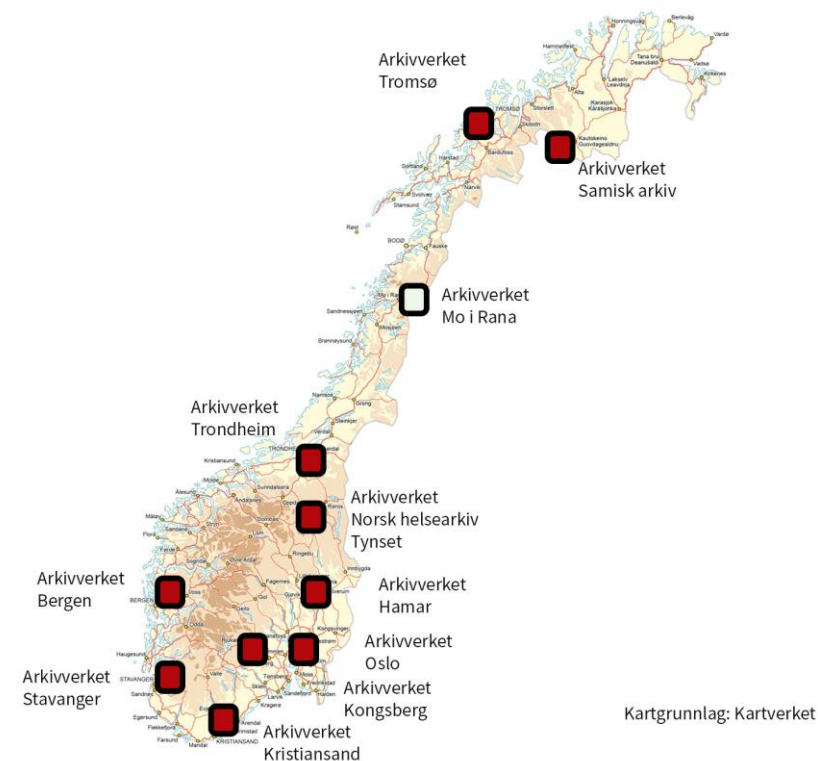
Mens vi venter på ny arkivlov....

IKA Hordaland kontaktkonferanse 9. juni 2022

Anne Aune, fagdirektør,
Avdeling Samfunnsdokumentasjon, Arkivverket

Arkivverket

- Gjennomgående organisering i tre fagavdelinger
 - Innovasjon
 - Samfunnsdokumentasjon
 - Publikum
- 11 arbeidsteder i hele landet

1. Mediekonvertering som bevaringsstrategi

- Er dette relevant for kommunene i Hordaland / Vestland

2. Fellessystemer – multiproveniens

- Hvorfor er det relevant for kommunene i Hordaland / Vestland?

Mediekonvertering som bevaringstrategi - bakgrunn

- Ønsket fra deler av forvaltningen (søknader fra 2012)
- Ny forskrift fra 2018 *Konvertering for digital bevaring*
 - Mediekonvertering i denne sammenheng er ikke bare å digitalisere – men også å destruere papirversjonen
- Ønsket retning fra Arkivverkets side. Støttes av KUD
- NOU foreslår digital avlevering av papirarkiv
- Forvaltningen må forberede seg på å levere en større del av sine papirarkiv digitalt
- Brukerne av deres/våre arkiv – forventer digital tilgang!

§ 29. Mediekonvertering

(1) Lagringsmedier og -formater skal være holdbare og muliggjøre bruk av dokumentasjonen.

(2) Arkiver fra 1950 eller tidligere skal bevares på sitt opprinnelige medium.

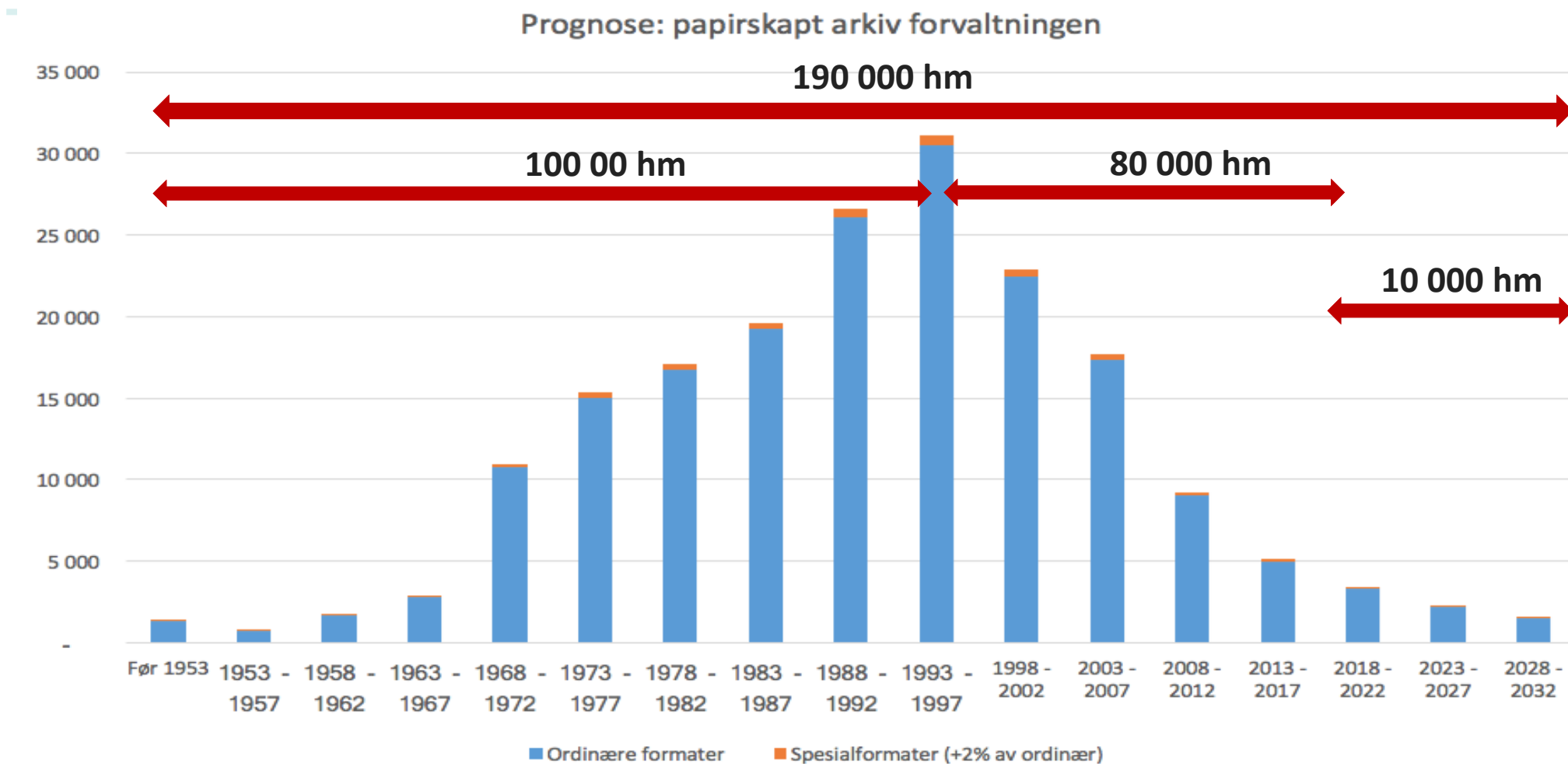
(3) Arkiver fra 1951 eller senere på ikke-digitale lagringsmedier kan konverteres til digitale lagringsmedier og det ikke-digitale mediet destrueres. Dette gjelder ikke dersom dokumentasjonen blir mindre tilgjengelig eller originalen har sær-

§ 30. Overføring til langtidsbevaring hos Nasjonalarkivet

(1) Statlige arkiver skal overføres på digitale formater til Nasjonalarkivet. Nasjonalarkivet kan i særskilte tilfeller gjøre unntak.

(2) Ved overføring av statlige arkiver overtar Nasjonalarkivet råderetten.

190.000 hm (++) med papirarkiver i statsforvaltningen

Nå skal dokumentarven til staten kastes

Plassmangel hos Arkivverket gjør at dokumentarven til blant annet UD, Nav og Statsministerens kontor ikke lenger skal lagres fysisk.

Lissi Jensen er en av de ansatte fra firmaet Dansk Skanning som jobber med å digitalisere dokumentarkivet til blant annet Statsministerens kontor. Foto: Espedal, Jan Tomas

Arve Henriksen
Journalist

5. juni 2019

Dagens situasjon

- › Avleveringsstopp siden 2015
- › Fortsatt fulle magasin
- › Nytt magasin i Mo i Rana åpner i år, men gir ingen merkbar effekt før nærmere 2025
 - › 60.000 hm
- › Større forventning om digital tilgang
- › Mediekonvertering ikke like kontroversielt i dag som i 2018 (!)
- › Hvem får avlevere pr. i dag?
 - › Privatarkiv - tilvekster til tidligere avleveringer og privatarkiv som står på bevaringsplanen
 - › Virksomheter som mediekonverterer
 - › Etater vi har inngått avleveringsplan/-avtale med

Ulike strategier for ulike tidsperioder

› Materiale før 1950

- › Bevares «as is» – ikke forbud mot mediekonvertering – men forbud mot destruksjon av papiroriginaler

› Materiale uten elektronisk journal: ca 1950 – 1990

- › Kan være egnet hvis materiale er «forutsigbart», ensartet, langvarige rettigheter (personalmapper, klientsaker, tinglysning e.l)
- › Etablere eget register (eks. byggesaksarkiver i kommunen, e-arkivløsninger, Asta-programvaren, HistArk hos NAV)

› Materiale med elektronisk journal: ca 1990-2005

- › Store store volumer ute i forvaltningen
- › Ulike strategier for valg av tilkobling (saksnivå, journalpostnivå)

› «Hybridarkiv» - de første fullelektroniske arkivene: ca 2005-2010

- › Den digitale versjonen er ikke 100% komplett (?)
- › Papirversjonen er ikke komplett

Ulike tilnærminger i dag

- **NAV** –Bygger opp et fullelektronisk arkiv basert på deres historiske papirarkiv
 - Digitaliserer distribuert og knytter det til «sentralt historisk arkiv» (HISTARK)
- **Statsforvalteren i Vestland** – «supplerende skanning» for å komplettere ePhorte til å bli heldigital
- **Statsministerens kontor** skannet en hel arkivperiode og koblet den til det elektroniske registeret (Noark)
- **Fiskeridirektoratet** registrerte arkivet i Asta og koblet det skannede materiale til Asta-registreringen

Noen erfaringer vi har gjort oss de siste årene

- Kostnader for digital konvertering og oppbevaring er lavere enn analog avlevering og oppbevaring
 - **250 kr** per hm for papir
 - **4,5 kr** per «digitale hm»
- Skanning («gjennomsnittssarkiv» fra 1990-2000 tallet)
 - Rundt **6.000 – 8.000 kr** per hm
- Oppdaterte bevarings- og kassasjonsregler gir store besparelse (uavhengig av avleveringsformat)
- Mediekonverterte arkiv kan overføres til Arkivverket direkte – slipper å vente til det er 25-30 år gammelt

§ 29. *Mediekonvertering*

(1) Lagringsmedier og -formater skal være holdbare og muliggjøre bruk av dokumentasjonen.

(2) Arkiver fra 1950 eller tidligere skal bevares på sitt opprinnelige medium.

(3) Arkiver fra 1951 eller senere på ikke-digitale lagringsmedier kan konverteres til digitale lagringsmedier og det ikke-digitale mediet destrueres. Dette gjelder ikke dersom dokumentasjonen blir mindre tilgjengelig eller originalen har særskilt historisk verdi. Ved sletting av ikke-digital dokumentasjon skal det tas vare på en prøve.

§ 30. *Overføring til langtidsbevaring hos Nasjonalarkivet*

(1) Statlige arkiver skal overføres på digitale formater til Nasjonalarkivet. Nasjonalarkivet kan i særskilte tilfeller gjøre unntak.

(2) Ved overføring av statlige arkiver overtar Nasjonalarkivet råderetten.

§ 10 **Avlevering av arkiv til langtidsbevaring**

Departementet gir forskrift om avlevering av arkiv til arkivdepot, mellom anna om

a. tidspunktet for avleveringa

b. høvet for Nasjonalarkivet til å fastsette avleveringsplanar for statlege organ

c. krav til avleveringsformat for statlege arkiv

«Departementet foreslår at Nasjonalarkivet heretter berre skal ha plikt til å ta imot digitale arkiv frå statlege organ»

«Plikta og retten til å avlevere arkiva blir suspenderte inntil arkiva er digitaliserte. Papirarkiva må inntil vidare, langtidsbevarast hos arkivskapar »

Mediekonvertering som bevaringsstrategi

- **Er dette relevant for kommunene i Hordaland / Vestland?**

Felles systemer – multiproveniensen

- Utviklingstrekk: økt bruk av felles system: skole, landbruk, samferdsel, helse
- Stiller nye krav til hvordan vi skal forvalte arkivansvar – mellom kommuner, på tvers av forvaltningsnivå (kommune – stat) og private virksomheter
- Sentrale spørsmål:
 - **hvordan skal ansvaret utøves**
 - **hvem skal ha råderett over materialet**
 - **hvor det skal avleveres**

Utforske: Norsk helsearkiv som felles depot for felles journalsystem fra Helseplattformen

› Et felles journalsystem

- › benyttes på tvers av organer og forvaltningsnivåer, utfordrer gjeldende lovgivning på arkivfeltet.
 - › Hvert offentlig organ har i utgangspunktet et selvstendig ansvar for arkivene sine, og virksomhetene er underlagt forskjellige krav til hvordan dokumentasjonen skal behandles og sikres
- › Arkivfaglige prinsipper om proveniens, **bør ikke disse journalene splittes opp for arkivering i den enkelte virksomhet**, men bevares samlet, slik de er skapt.
- › Rent praktisk ville det dessuten være svært utfordrende å finne gode måter å dele opp journalene på.
- › Virksomhetene som skal ta i bruk det felles journalsystemet, er i dag knyttet til ulike arkivinstitusjoner som benytter ulike avleveringsformater og avleveringstidspunkter.
- › De er underlagt ulike dokumentasjonsplikter, ansvar og bevaringsbestemmelser.

Kan Norsk
helsearkiv være
felles depot for
felles journalsystem
fra
Helseplattformen ?

- › Det er mulig å gjennomføre avleveringer av felles pasientjournaler fra Helseplattformen til Norsk helsearkiv
- › Frem til avlevering ligger det overordnede arkivansvaret for arkivpliktig dokumentasjon i pasientjournalen hos den enkelte arkivskaper. Hvordan arkivansvaret ivaretas i praksis, kan **avtales**
- › Forslag til ny arkivlov

§ 5 Ansvar for arkivpliktig informasjon i felles system

Offentlige organ som samarbeider om å løse oppgaver i eit felles system, kan inngå avtale om kven av dei som skal ha ansvaret for at informasjon som blir danna i systemet, blir handtert i samsvar med lova her.

190

- › Behov for å kunne regulere ansvaret for **tilgjengeliggjøring** av informasjon i felles systemer
 - › Det må fremgå tydelig hvilke regler for tilgjengeliggjøring som gjelder for felles systemer
 - › Viktig - Innsyn i kommunale arkiv må harmoniseres med innsyn i statlige arkiv – og dette er nå i spill!

Svaret:
Ja

Fellessystemer – multiproveniensi

- **Hvorfor er det relevant for kommunene i Hordaland / Vestland?**